

CLASS ACTION LAWSUIT

การดำเนินคดีแบบกลุ่ม ในคดีที่เกี่ยวข้องกับหลักทรัพย์
โดย ทศ.จิณณะ แย้มอ่วม

18 กรกฎาคม 2567

พื้นฐานความเข้าใจ/เจตนาของกรณีการดำเนินคดี

แบบกลุ่ม

▶ พิจารณาได้จาก เหตุผลในการตรากฎหมาย

“โดยที่การดำเนินคดีแบบกลุ่มเป็นกระบวนการดำเนินคดีที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการอำนวยความสะดวกให้กับประชาชน เนื่องจากเป็นวิธีการที่สามารถคุ้มครองผู้เสียหายจำนวนมากได้ในการดำเนินคดีเพียงครั้งเดียว และสามารถอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เสียหายที่ไม่มีความสามารถฟ้องคดีเพื่อเยียวยาความเสียหายด้วยตนเองได้ หรือผู้เสียหายที่ได้รับ ความเสียหายจำนวนเพียงเล็กน้อย เช่น คดีที่ผู้บริโภคได้รับความเสียหาย การดำเนินคดีแบบกลุ่มจึงเป็นมาตรการที่สร้างความเข้มแข็งให้แก่ประชาชนผู้ด้อยโอกาสในสังคมได้เป็นอย่างดี ประกอบกับการดำเนินคดีแบบกลุ่มเป็นวิธีการที่ประหยัดเวลาและค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ และยังช่วยหลีกเลี่ยงความซ้ำซ้อนในการฟ้องคดีและป้องกันความขัดแย้งกันของคำพิพากษา ตลอดจนเป็นมาตรการในการลดปริมาณคดีที่จะขึ้นสู่ศาลได้อย่างมีประสิทธิภาพอีกทางหนึ่ง”

คดีหลักทรัพย์ที่อาจดำเนินคดีแบบ

กลุ่มได้

- ▶ ความผิดในการแสดงข้อความเท็จหรือปกปิดข้อความจริงในสาระสำคัญในแบบแสดงรายการข้อมูล การเสนอขายหลักทรัพย์และร่างหนังสือชี้ชวน
- ▶ ความผิดในการบิดเบือนข้อเท็จจริงหรือใช้ข้อมูลเท็จในการวิเคราะห์ฐานะการเงิน ผลการดำเนินงาน หรือราคาหลักทรัพย์ที่อาจทำให้เกิดความเสียหายแก่นิติบุคคล หรือมีผลกระทบต่อราคาซื้อขายหลักทรัพย์นั้น
- ▶ ความผิดกรณี กรรมการ ผู้บริหาร หรือผู้มีอำนาจที่เกี่ยวข้องของนิติบุคคลตามกฎหมายหลักทรัพย์และ ตลาดหลักทรัพย์ กระทำการดังต่อไปนี้
 - ▶ ข้อโกงประชาชน
 - ▶ กระทำผิดหน้าที่โดยทุจริตจนเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินของนิติบุคคล
 - ▶ ยักยอกทรัพย์โดยทุจริต
 - ▶ ทำให้ทรัพย์สินของนิติบุคคลเสียหาย
 - ▶ กระทำการเพื่อมิให้เจ้าหนี้ได้รับชำระหนี้
 - ▶ กระทำการหรือไม่กระทำการโดยทุจริต
 - ▶ กระทำหรือยินยอมให้กระทำความผิดเกี่ยวกับบัญชีและเอกสาร

- ▶ คดีที่บริษัทหลักทรัพย์นำเงินหรือหลักทรัพย์ในบัญชีของลูกค้าไปใช้หรือหากำไรโดยมิได้รับความยินยอมจากลูกค้า
- ▶ คดีที่บริษัทหลักทรัพย์ไม่ได้จ่ายค่าตอบแทน(ดอกเบี้ย)ให้แก่ลูกค้าที่มีเงินอยู่ในบัญชีตามที่ประกาศกำหนด
- ▶ คดีที่ผู้สอบบัญชี หัวหน้าสำนักงานสอบบัญชี สำนักงานสอบบัญชี กระทำการโดยเจตนาหรือประมาทเลินเล่อ หรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงในฐานะผู้มีวิชาชีพ ในการตรวจสอบบัญชีหรืองบการเงินไม่เป็นไปตามความเป็นจริง และ/หรือผิดไปจากมาตรฐานวิชาชีพ
- ▶ ความผิดเกี่ยวกับการกระทำอันไม่เป็นธรรมเกี่ยวกับการซื้อขายหลักทรัพย์ ได้แก่
 - ▶ การบอกกล่าวข้อความอันเป็นเท็จหรือทำให้ผู้อื่นสำคัญผิดในข้อเท็จจริง มีผลต่อการตัดสินใจลงทุน
 - ▶ การแพร่ข่าวว่าหลักทรัพย์จะราคาสูงขึ้นหรือลดลง มีผลกระทบต่อราคา ทำให้ราคาไม่เป็นปกติ
 - ▶ การแพร่ข่าวอันเป็นเท็จให้เลื่องลือ มีผลกระทบต่อราคา ทำให้ราคาไม่เป็นปกติ
 - ▶ การใช้ข้อมูลภายในเพื่อประโยชน์ต่อตนเองหรือผู้อื่น มีผลต่อราคาที่เปลี่ยนแปลงไป ทำให้ราคาไม่เป็นปกติ
 - ▶ การซื้อขายหลักทรัพย์โดยอำพรางเพื่อให้บุคคลทั่วไปหลงผิด มีลักษณะเป็นการสร้างราคา (การปั่นหุ้น)

ผู้เสียหายในคดีหลักทรัพย์

▶ ตราสารทุน

ผู้เสียหายในตราสารทุน ได้แก่ ผู้ทรงสิทธิในตราสารต่อไปนี้

- ▶ หุ้นสามัญ
- ▶ หุ้นสามัญบุริมสิทธิ
- ▶ ใบสำคัญแสดงสิทธิต่างๆที่เกี่ยวข้องกับตราสารทุน

▶ ตราสารหนี้

ผู้เสียหายในตราสารหนี้ ได้แก่ ผู้ทรงสิทธิในตราสารต่อไปนี้

- ▶ หุ้นกู้
- ▶ ตั๋วแลกเงิน⁺
- ▶ ตั๋วสัญญาใช้เงิน⁺

การเตรียมคดีก่อนยื่นฟ้องคดีแบบ

กลุ่ม

▶ การสอบข้อเท็จจริง

ก่อนที่จะตกลงรับทำคดีแบบกลุ่ม ทนายความกลุ่มควรมีข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอที่จะนำไปวิเคราะห์ว่า ข้อเท็จจริงที่มีอยู่เพียงพอที่จะทำคดีแบบกลุ่มหรือไม่ หากยังไม่พอ ควรเสาะแสวงหาข้อเท็จจริงเพิ่มเติมจาก แหล่งข่าว แหล่งข้อมูลต่างๆ รวมถึงการสอบสวนข้อเท็จจริงจากผู้เสียหายต่างๆ เพื่อนำมาประมวลข้อเท็จจริง และปรับเข้ากับข้อกฎหมายที่ต้องการจะฟ้องร้องให้รับผิดชอบในฐานความผิดต่างๆ

▶ การสรรหาโจทก์นำฟ้อง

เมื่อสอบสวนข้อเท็จจริงจากผู้เสียหายแล้ว อาจจะทำให้ทนายความได้รับรู้ถึงความตั้งใจดีของผู้เสียหาย บางรายที่ต้องการทำงานเพื่อส่วนรวม เสียสละเวลาได้ เสียสละกำลังทรัพย์ได้เมื่อจำเป็น เสียสละในการเป็นผู้ นำพาให้บรรดาผู้เสียหายได้รับการชดเชยค่าเสียหาย ซึ่งการเป็น **โจทก์นำฟ้อง** จำเป็นต้องคำนึงถึงบุคลิกภาพ ดังกล่าว รวมถึงลักษณะการเป็นผู้ นำซึ่งจะต้องมีการสื่อสาร ทำความเข้าใจ ระหว่างตัวโจทก์นำฟ้องเองกับ ทนายความกลุ่มและบรรดาผู้เสียหายทั้งหลาย

เมื่อได้โจทก์นำฟ้องแล้ว ผู้เสียหายที่เหลือก็คือ **สมาชิกกลุ่ม** ซึ่งจะต้องจัดให้มีการลงทะเบียนรายชื่อเท่าที่ทราบพร้อมระบุที่อยู่ ช่องทางการติดต่อไว้ เพื่อประโยชน์ในการติดต่อหรือการส่งคำบอกกล่าวในอนาคต

► การกำหนดขอบเขตสมาชิกกลุ่ม

บรรดาผู้เสียหายที่อ้างว่าเป็นสมาชิกกลุ่มนั้น หน่วยงานจะต้องตรวจสอบให้ดีว่าบุคคลดังกล่าวทั้งหมดจัดอยู่ในขอบเขตของนิยามคำว่า “สมาชิกกลุ่ม” หรือไม่ และ/หรือ จะต้องพยายามนิยามคำว่า “สมาชิกกลุ่ม” ให้ครอบคลุมผู้เสียหายทั้งหมดที่เป็นผู้เสียหายที่แท้จริงในเหตุการณ์ความเสียหายที่เกิดขึ้น เช่น มีการตกแต่งบัญชีในงบการเงิน ซึ่งมีการเผยแพร่ข้อมูลงบการเงินเมื่อวันที่ 1 มีนาคม 2566 และปรากฏว่ามีข้อมูลเผยแพร่เมื่อวันที่ 1 มีนาคม 2567 ว่างบการเงินที่เคยเผยแพร่ นั้นมาจากการตกแต่งข้อมูลอันเป็นเท็จหรือไม่ตรงกับความเป็นจริง ดังนั้นคนที่จะได้รับ ความเสียหายคือคนที่อาศัยข้อมูลดังกล่าวในการตัดสินใจซื้อหุ้น สมาชิกกลุ่ม ก็คือ ผู้ถือหุ้นที่เข้าซื้อหุ้นตั้งแต่เมื่อวันที่ 1 มีนาคม 2566 – 1 มีนาคม 2567 เวลาก่อน ที่มีการเผยแพร่ข้อมูลที่ถูกต้อง

► การวางแผนในการทำคดีแบบกลุ่ม

โจทก์นำฟ้องและทนายความกลุ่ม ควรหารือกันถึงแนวทางในการดำเนินคดี เพื่อให้ทราบจุดมุ่งหมาย และแผนการดำเนินคดีที่มีประสิทธิภาพ มิใช่ฟ้องเพียงเพื่อหวังผลแพ้ชนะคดี ควรต้องคำนึงถึงจนแล้ว ยังพอมีโอกาสได้อะไรกลับมาคืนผู้เสียหายบ้าง และจะต้องคำนึงถึงระยะเวลาที่จะต้องใช้ในการพิจารณาคดี จนกว่าจะเสร็จสิ้น หากล่าช้าเกินสมควรก็อาจไม่สมกับเป้าประสงค์และอาจทำให้ผู้เสียหายเริ่มท้อ

การยื่นฟ้องคดีแบบกลุ่ม

การยื่นฟ้องคดีแบบกลุ่มนั้น มีความแตกต่างจากการยื่นฟ้องคดีแพ่งสามัญทั่วไป ตรงที่การยื่นฟ้องคดีแบบกลุ่มจะต้องยื่นฟ้องไปพร้อมกับคำร้องขอดำเนินคดีแบบกลุ่มด้วย เพื่อให้ศาลได้พิจารณา ส่วนของคำร้องขอก่อนว่าจะอนุญาตให้ดำเนินคดีแบบกลุ่มหรือไม่

การยื่นฟ้องคดีแบบกลุ่ม

คำฟ้อง + คำร้องขอดำเนินคดีแบบกลุ่ม

การยื่นฟ้องคดีแพ่งสามัญทั่วไป

คำฟ้อง

ดังนั้นในคดีแบบกลุ่มศาลจะไม่มีคำสั่งรับฟ้อง จนกว่าจะมีการดำเนินการพิจารณาคำร้องขอดำเนินคดีแบบกลุ่มเสร็จสิ้น หากศาลมีคำสั่งรับฟ้องไปก่อนพิจารณาคำร้อง กรณีย่อมถือว่าเป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาที่ผิดระเบียบ แตกต่างการคดีแพ่งสามัญทั่วไปที่เมื่อยื่นฟ้องแล้วศาลอาจมีคำสั่งรับฟ้องได้เลย

▶ ส่วนของคำฟ้อง

คำฟ้องในคดีแบบกลุ่มจะมีเนื้อหาไม่ต่างอะไรกับคำฟ้องในคดีแพ่งอื่นๆทั่วไป แต่จะมีการบรรยายเพิ่มเติมในส่วนของผู้เสียหายอื่นที่เป็นสมาชิกกลุ่มเพื่อให้ศาลรู้ว่านอกจากโจทก์ที่ฟ้องแล้วก็มีผู้เสียหายอื่นที่มีลักษณะเดียวกับโจทก์นำฟ้อง โดยจะบรรยายในลักษณะที่ว่านอกจากโจทก์ที่ได้รับความเสียหายแล้วยังมีผู้เสียหายอื่นที่เป็นสมาชิกกลุ่มได้รับความเสียหายในลักษณะเดียวกัน จึงขอให้ศาลพิพากษาให้มีผลถึงสมาชิกกลุ่มทุกคนด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการในการคำนวณค่าเสียหายเช่นเดียวกับโจทก์ ซึ่งส่วนนี้จะเชื่อมโยงไปถึงเวลาที่ศาลพิพากษาที่จะต้องพิพากษาเป็นหลักการเดียวกันที่จะใช้ร่วมกับสมาชิกกลุ่มทุกคน มิได้พิพากษาให้กับสมาชิกเป็นรายบุคคล

▶ ส่วนของคำร้อง

คำร้องขอดำเนินคดีแบบกลุ่มจะต้องบรรยายและนำสืบชั้นไต่สวนคำร้องให้ครบถ้วนตามองค์ประกอบในมาตรา 222/12 ประกอบกับ 222/10 คือ บรรยายเกี่ยวกับองค์ประกอบดังนี้

1. สภาพแห่งข้อหา ค่าขอบังคับ และข้ออ้างที่อาศัยเป็นหลักแห่งข้อหาของโจทก์และของกลุ่มบุคคล โดยคำฟ้องจะต้องทำเป็นหนังสือและแสดงโดยแจ้งชัดซึ่งสภาพแห่งข้อหา ค่าขอบังคับ รวมทั้งข้ออ้างที่อาศัยเป็นหลักแห่งข้อหาของโจทก์และของกลุ่มบุคคลที่มีลักษณะเดียวกับโจทก์ด้วย และในกรณีที่โจทก์มีค่าขอบังคับให้จำเลยชำระหนี้เป็นเงิน ค่าขอบังคับของกลุ่มบุคคลต้องระบุหลักการและวิธีการคำนวณเพื่อชำระเงินให้แก่สมาชิกกลุ่มเท่าที่จะระบุได้ แต่ไม่จำเป็นต้องแสดงจำนวนเงินที่สมาชิกกลุ่มแต่ละรายจะได้รับด้วย

2. โจทก์ได้แสดงให้เห็นถึงลักษณะเฉพาะที่เหมือนกันของกลุ่มบุคคลที่ชัดเจนเพียงพอเพื่อให้รู้ได้ว่าเป็นกลุ่มบุคคลใด

3. กลุ่มบุคคลมีสมาชิกกลุ่มจำนวนมาก ซึ่งการดำเนินคดีอย่างคดีสามัญจะทำให้เกิดความยุ่งยากและไม่สะดวก

4. การดำเนินคดีแบบกลุ่มจะเป็นธรรมและมีประสิทธิภาพมากกว่าการดำเนินคดีอย่างคดีสามัญ

5. โจทก์ได้แสดงให้เห็นว่าโจทก์เป็นสมาชิกกลุ่มที่มีคุณสมบัติ ส่วนได้เสีย รวมตลอดทั้งการได้มาซึ่งสิทธิการเป็นสมาชิกกลุ่ม ตามข้อกำหนดของประธานศาลฎีกา ถ้ามี และโจทก์รวมทั้งทนายความที่โจทก์เสนอให้เป็นทนายความของกลุ่มสามารถดำเนินคดีคุ้มครองสิทธิของกลุ่มบุคคลได้อย่างเพียงพอและเป็นธรรม

การไต่สวนคำร้องขอดำเนินคดีแบบ

กลุ่ม

▶ ควรกำหนดขอบเขตในการไต่สวน

การพิจารณาคำร้องใช้หลักเกณฑ์ตามมาตรา 222/12 มีเพียง 5 ข้อ เท่านั้น ไม่ควรสืบพยานเกินไปกว่านั้น จะทำให้เสียเวลาโดยใช่เหตุ เช่น ไม่ควรสืบลงเนื้อหาของคำฟ้อง เพราะจะยิ่งทำให้ต่างฝ่ายต่างโต้เถียงนำพยานสืบหักล้างต่อกัน ทั้งๆที่ยังไม่ถึงขั้นสืบพยานพิจารณาในเนื้อหาคำฟ้อง

▶ ไม่ควรกำหนดพยานเกินขอบเขตของการพิจารณาคดีแบบกลุ่ม

พยานที่จะนำสืบควรอยู่ในหลักเกณฑ์ตามมาตรา 222/12 ซึ่งตามหลักความเป็นจริงแล้ว ไม่จำเป็นต้องใช้พยานบุคคลเข้าสืบเยอะ หากเป็นพยานชุดเดียวกัน และหากมีพยานเอกสารที่ยืนยันข้อเท็จจริงหรือจำนวนสมาชิกจำนวนมากอยู่แล้ว ก็ใช้พยานเอกสารเป็นหลัก เพราะพยานหลักฐานมีความน่าเชื่อถือกว่าพยานบุคคล เช่น ข้อมูลจากกรมขนส่ง ในเรื่องผู้เสียหายเปลี่ยนเครื่องยนต์มาแล้วจำนวนมาก เป็นต้น

ค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีแบบกลุ่ม

- ▶ เมื่อศาลมีคำสั่งอนุญาตให้ดำเนินคดีแบบกลุ่มแล้ว ศาลอาจมีคำสั่งให้ทนายโจทก์จัดทำเอกสารประวัติและประสบการณ์การทำงานของทนายความผู้ดำเนินคดีแบบกลุ่ม พร้อมด้วยการประมาณการระยะเวลาการทำงาน และค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีแบบกลุ่ม
- ▶ ศาลจะมีคำสั่งให้โจทก์วางเงินค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีแบบกลุ่ม ซึ่งศาลจะพิจารณาตามที่เหมาะสม แต่ละคดีมีค่าใช้จ่ายไม่เท่ากัน ซึ่งจะใช้เป็นคำสั่งคำบอกกล่าว ค่าประกาศ หนังสือพิมพ์ ค่าใช้จ่ายอื่นๆในคดี ฯ

นัดพร้อม

- ▶ หลังจากศาลมีคำสั่งอนุญาตให้ดำเนินคดีกลุ่ม ก่อนจะมีการนัดสืบพยานศาลจะนัดพร้อมเพื่อไต่ถาม (222/20(1) / ตรวจพยาน(222/20(2) / ซ้ำสองสถาน (222/20(3)

การไกล่เกลี่ยคดีแบบกลุ่ม

- ▶ 1. การไกล่เกลี่ยในคดีแบบกลุ่ม แตกต่างจากคดีทั่วไป เนื่องจากเป็นคดีที่รักษาประโยชน์ส่วนรวม ศาลจึงมีบทบาทเข้ามาควบคุมการทำสัญญายอมฯแบบกลุ่ม โดยพิจารณาว่า จะต้องเป็นประโยชน์กับส่วนรวมด้วย
- ▶ 2. หากคู่ความตกลงกันได้ แต่ศาลไม่อนุญาตก็ไม่สามารถทำสัญญาประนีประนอมยอมความแบบกลุ่มได้
- ▶ 3. การเจรจาจึงต้องคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมที่สมาชิกกลุ่มไม่เสียเปรียบหรือเสียประโยชน์เกินไป
- ▶ 4. หากศาลอนุญาตให้ทำสัญญาประนีประนอมยอมความจะต้องประกาศให้สมาชิกทราบด้วย และสมาชิกที่ไม่เห็นด้วยมีสิทธิขอลอกจากกลุ่มเพื่อไม่ให้มีผลผูกพันตามสัญญายอมฯ และสามารถใช้สิทธิฟ้องได้เองต่อไป

การตรวจพยาน

- ▶ ในวันนัดพร้อมเพื่อตรวจพยาน พยานหลักฐานของคู่ความที่จะนำสืบนั้นต้องพร้อมทั้งหมดแล้ว นั้นหมายถึง ทั้งบัญชีพยาน พยานบุคคล พยานเอกสารที่มีอยู่ในครอบครอง พยานเอกสารที่ต้องมีคำสั่งเรียก ต้องดำเนินการให้เสร็จและมีเอกสารพร้อมตรวจในวันตรวจพยาน
- ▶ หากไม่พร้อมศาลอาจมีคำสั่งเลื่อนนัดพร้อมได้ตามที่เห็นสมควร
- ▶ ถ้าคู่ความไม่ดำเนินการยื่นพยานหลักฐานเข้ามาในคดีให้พร้อมในวันนัดพร้อม ศาลอาจมีคำสั่งไม่ให้นำพยานเข้าสืบ เว้นแต่เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรมซึ่งพยานหลักฐานนั้นเกี่ยวข้องกับประเด็นสำคัญแห่งคดี (222/20 (2) วรรค 2,3,4)

การสืบพยาน

- ▶ กรณีเกี่ยวกับตราสารทุน การสืบพยาน/การต่อสู้คดี ใช้หลักเกณฑ์เดียวกับการสืบพยานในคดีฟ้องแพ่งสามัญทั่วไป การกำหนดพยานในการเข้าสืบก็ใช้เฉพาะพยานหลักฐานที่จะพิสูจน์ข้อกล่าวอ้างในส่วนขอโจทก์ผู้นำฟ้องเท่านั้น ตามหลักผู้ใดกล่าวอ้างผู้นั้นนำสืบ
- ▶ กรณีเกี่ยวกับตราสารหนี้ ที่อาจเป็นคดีผู้บริโภคได้ ถ้ามีประเด็นข้อพิพาทที่ต้องพิสูจน์ถึงข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับการผลิตการประกอบ การออกแบบ หรือส่วนผสมของสินค้า การให้บริการ หรือการดำเนินการใดๆ ซึ่งศาลเห็นว่าข้อเท็จจริงดังกล่าวอยู่ในความรู้เห็น โดยเฉพาะของผู้ประกอบธุรกิจ ภาระการพิสูจน์ในประเด็นดังกล่าวจะตกอยู่แก่คู่ความฝ่ายที่เป็นผู้ประกอบธุรกิจ(วิ.ผบ. 29)
- ▶ การดำเนินคดีแบบกลุ่ม / คดีผู้บริโภค ศาลมีอำนาจในลักษณะของระบบไต่สวนหลายประการ ศาลมีอำนาจแสวงหาข้อเท็จจริงเพิ่มเติมได้เอง เรียกเอกสารจากบุคคลใดๆ ที่ศาลเห็นสมควรได้เอง ศาลแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญได้เอง(ป.วิ.แพ่ง 222/23, ข้อกำหนดฯข้อ 13,วิ.ผบ. 33 + 36) การถามความต้องขออนุญาตศาลถาม (วิ.ผบ. 34)

คำพิพากษา / สัญญาประนีประนอมยอมความ ในคดีแบบ

กลุ่ม

- ▶ คำพิพากษา เกิดได้ 2 กรณี เหมือนคดีทั่วไป
 - ▶ พิพากษาตามเนื้อหาแพ่งคดีที่มีการพิจารณาจนถึงสุดกระบวนการพิจารณา มีแพ้/ชนะตามปกติ ซึ่งในคดีแบบกลุ่มศาลจะพิพากษาเป็นหลักเกณฑ์และวิธีการคำนวณค่าเสียหายที่สามารถนำไปบังคับใช้ได้กับสมาชิกกลุ่มทุกคน
 - ▶ พิพากษาตามสัญญาประนีประนอมยอมความ ซึ่งเป็นการที่คู่ความตกลงกัน และไม่ขัดต่อกฎหมาย เป็นไปเพื่อประโยชน์ส่วนรวม ซึ่งศาลได้พิจารณาตามหลักเกณฑ์และอนุญาตให้ทำสัญญาประนีประนอมยอมความแบบกลุ่มได้ กรณีที่ศาลเห็นว่าสัญญาประนีประนอมยอมความไม่เป็นธรรมและเป็นประโยชน์แก่สมาชิกกลุ่ม ศาลจะไม่พิพากษาตามสัญญาประนีประนอมยอมความที่คู่ความตกลงกันก็ได้

อุทธรณ์ ฎีกา

▶ กรณีคำสั่งอนุญาต/ไม่อนุญาต ให้ดำเนินคดีแบบกลุ่ม

คู่ความมีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งได้ ภายใน 7 วันนับแต่ศาลชั้นต้นได้มีคำสั่ง หากศาลอุทธรณ์มีคำสั่งเป็นเช่นไร คำสั่งนั้นให้ถือเป็นที่สุด ไม่สามารถฎีกาต่อไปได้

▶ กรณีศาลมีคำพิพากษาในเนื้อหาคดี

หากคู่ความไม่พอใจในคำพิพากษาของศาลชั้นต้น สามารถอุทธรณ์ได้ภายใน 1 เดือนนับแต่ศาลชั้นต้นอ่านคำพิพากษา

หากคู่ความไม่พอใจในคำพิพากษาของศาลอุทธรณ์ ต้องยื่นคำร้องขออนุญาตฎีกาไปพร้อมกับคำฎีกา หากศาลฎีกาอนุญาตให้ฎีกาได้ ศาลฎีกาจะรับฎีกาไว้พิจารณา หากศาลฎีกาไม่อนุญาตให้ฎีกาได้ คดีจะถือว่าถึงที่สุดที่ศาลอุทธรณ์

การบังคับคดีแบบ

กลุ่ม

▶ การยื่นขอรับชำระหนี้

กฎหมายกำหนดให้สมาชิกกลุ่มต้องยื่นขอรับชำระหนี้ภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนดไว้ในคำบอกกล่าวหรือที่ประกาศไว้ทางหนังสือพิมพ์ เมื่อมีการพิสูจน์สิทธิตามคำขอรับชำระหนี้และเจ้าพนักงานบังคับคดีมีคำสั่งให้ได้รับชำระหนี้แล้ว สมาชิกกลุ่มจึงจะมีสิทธิได้รับชำระหนี้ แต่หากเจ้าพนักงานบังคับคดีสั่งให้ได้รับชำระไม่เต็มจำนวนที่ร้องขอ หรือสั่งไม่ให้ได้รับชำระเลย สมาชิกกลุ่มที่ไม่เห็นด้วยกับคำสั่งมีสิทธิโต้แย้งคำสั่งนั้น ภายใน 15 วันนับแต่ทราบคำสั่ง โดยยื่นคำโต้แย้งไปที่ศาลเพื่อให้ศาลพิจารณาต่อไป

โจทก์ ไม่ต้องยื่นขอรับชำระหนี้ เนื่องจากเป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาอยู่แล้ว

ทนายความกลุ่ม ไม่ต้องยื่นขอรับชำระหนี้เนื่องจากกฎหมายให้ถือว่าเป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษา ตามมาตรา 222/37 วรรค 5

ผู้ที่มีสิทธิที่จะดำเนินการบังคับคดีได้ คือ **โจทก์** และ **ทนายความกลุ่ม** เท่านั้น สมาชิกไม่มีสิทธิดำเนินการบังคับคดี มีเพียงสิทธิในการยื่นขอรับชำระหนี้